

Träpriset 1996 till Zorns Textilkammare

Ylva Lipkin

Träinformation

Juryen var helt enig: Zorns Textilkammare skulle vinna Träpriset 1996. – Det var en mycket jämn och hög kvalitetsnivå på de nio nominerade, men till slut kände vi oss alla övertygade om att beslutet att utse Zorns Textilkammare till vinnare var helt riktigt, säger juryen.

Många aspekter fick vägas samman när juryen höll sitt avgörande möte. Olika typer av byggnader, alla deras förtjänster, eventuella svagheter, de olika sätt man uppfattat dem på – allt analyserades och vägdes samman.

– Den strama och enkla formen kombinerat med byggnadens elegant omtolkade tradition var Textilkammarens största förtjänster, menar Björn Ericsson i juryen.

Karin Ahlgren uttrycker det så här:

– Textilkammaren representerar något nytt, som samtidigt är väl förankrat i traditionen – utan att vara efterhärmande eller en pastisch.

Det är en traditionsförmedlande byggnad med genuina detaljer som den svarta, linoljefärgade fasaden och ladans motiv i fönsterluckorna. Arkitekturen är väl genomarbetad.

– Det finns en samklang mellan byggnad, interiör och innehåll. Byggnadens formspråk går från det grova i fasaden till det eleganta

Max Plunger

utställningsrummet. På samma sätt spänner själva utställningsföremålen – textilierna – från grovt ylle och skinn till skiraste linne och spets, förklarar Karin Ahlgren.

– Belysningen som understryker det stämningfulla i interiören, skåpen och montrarna som exponerar textilierna, det välvda taket – allt bidrar till den stiliga interiören men är tyvärr svårt att återge i bild, säger Karin Ahlgren.

Årets omgång av Träpriset har visat att själva priset har bidragit till att byggherrar och arkitekter inspirerats att börja tänka traditionellt och modernt.

– Nivån har varit klart högre på de 221 objekt som anmäldes till Träpriset 1996, säger Björn Ericsson, som suttit med i juryen för samtliga Träpris.

– Det har varit väldigt få riktigt dåliga, medan andelen ”bra” har varit mycket högre än tidigare.

– Det är dock inte mängden trä som är avgörande om ett objekt blir nominerat, utan form och uttryck, avslutar Björn Ericsson. ●

Fler bilder och kommentarer på följande sidor. ➤

Juryen för Träpriset 1996 (från vänster): Olle Rex, arkitekt SAR, Olle Rex Arkitektbyrå AB, juryens ordförande; Björn Ericsson, arkitekt SAR; Karin Ahlgren, arkitekt SIR, Ahlgren Edblom Arkitekter AB och Gunnar Mattsson, arkitekt SAR, Gunnar Mattsson & Tina Wik Arkitektkontor AB. Per Bergkvist, Träinformation, är projektledare och jurysekreterare.

Entrén.

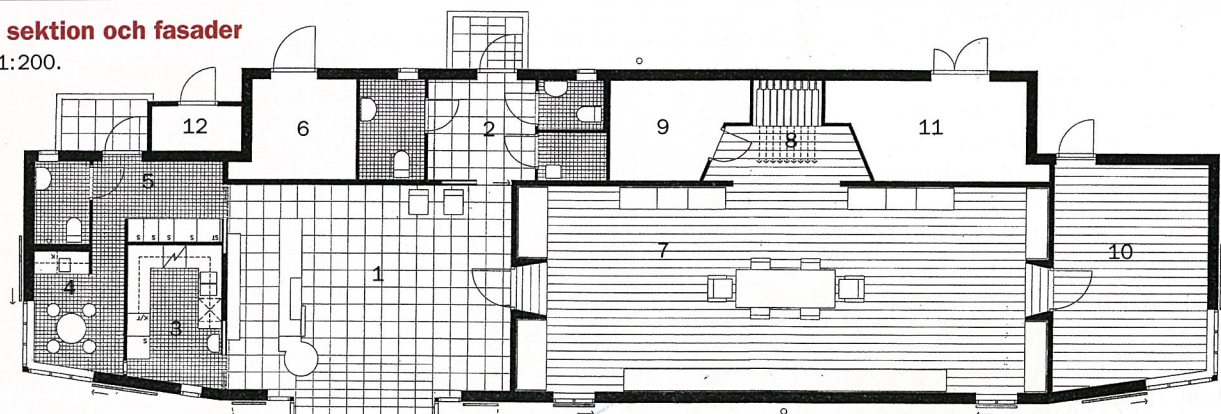
Fågelkolan

Ovan: Gammelgården, huset som Anders Zorn lät uppföra som sin bostad i Mora. Några hundra meter längre bort ligger den nya Textilkammaren innehållande dalatextilier som framför allt Emma Zorn samlade på sig under åren. Till höger: Textilkammarens fasad mot öster.

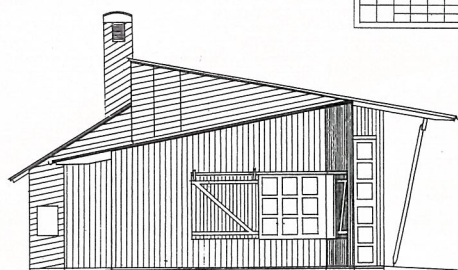
Plan, sektion och fasader

Skala 1:200.

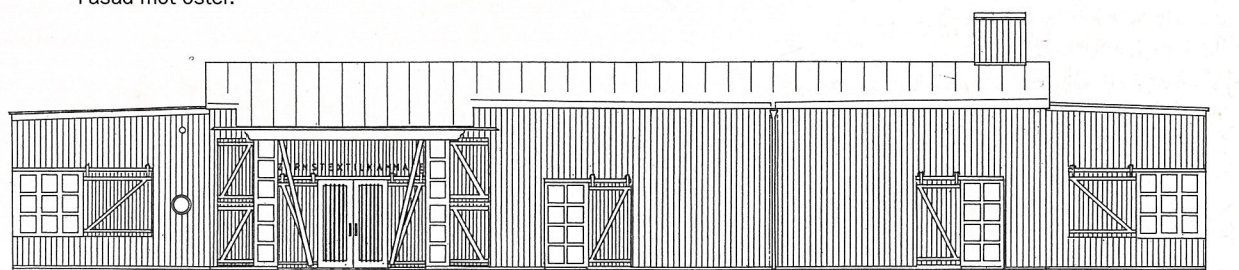

Plan.

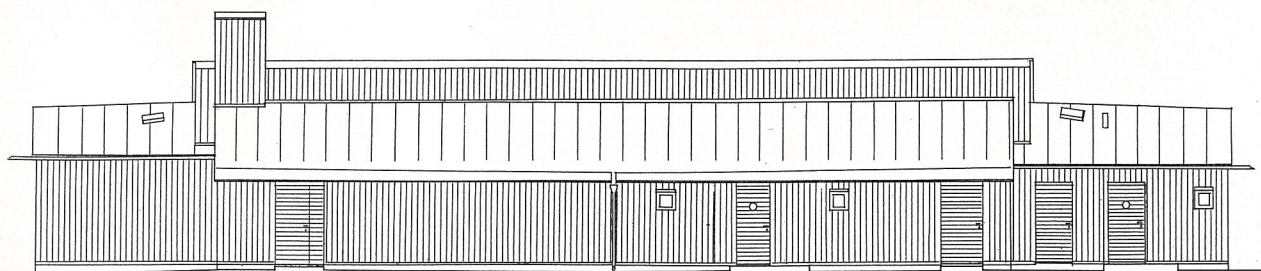
1. Reception	7. Textilkammare
2. Kapprum	8. Dragskärmar
3. Serveringsrum	9. Förråd
4. Personalrum	10. Studierum/tillf. utst.
5. Personalentré	11. Förråd/fläktrum
6. Undercentral/EI-C	12. Soporom

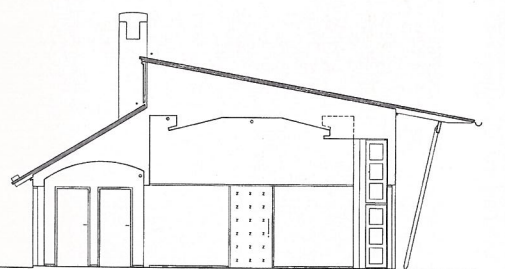
Fasad mot öster.

Entréfasad mot norr.

Fasad mot söder.

Sektion genom entréhall.

Träristagarna genom tiderna

- 1967 Carl Nyrén, arkitekt SAR
- 1970 Carl-Ivar Ringmar, arkitekt SAR
- 1972 Jan Gezelius, arkitekt SAR
- 1976 Kurt Tenning, civilingenjör
- 1988 *Villa Olby* genom Torsten Askergren, arkitekt SAR och Kerstin Olby, byggherre
- 1992 *Informationsbyggnaden för Vuollerims Stenåldersby* genom Per Persson och Mats Winsa, arkitekter och Ulf Westfal, intendent
- 1996 *Zorns Textilkammare*, genom Anders Landström, arkitekt SAR och Zornsamlingarna, byggherre

Lis Hogdahl i Arkitektur nr. 1/94:

”Svart är ladan, röd är porten och fönstersnic-kerierna, omvända färger mot den traditionella svenska ladan. Men nyckfullt har det varit i Dalarna, inte minst genom inflyttarnas tolkning av dalatraditionen. Fri till traditionen stod Zorn själv med sin tolkning t.ex. i den egna bostaden. Fri till traditionen stod förvisso också Ragnar Östberg när han ritade Zornmuseet. Och medan dalatraditionen nytolkas i ryska timmerhus nere i samhället går AOS sin egen väg i en modernistisk traditionalism, inte särskilt inbjudande i folkuppfattningen: den slutna fasaden, skjutluckorna... Inbjudande är förvisso entrén och väcker intresse med sin baldakin och ljusskimret genom dörrrens röda gallerverk.

I motsats till det mörka låga och slutna yttre står den höga och ljusa interiören, medan den ’bondska’ materialverkan går tvärs genom huset. De inhängda vinklade undertaken av trä är närmast sakrala. Genom en vågad kombination av brädgolv och golvvärme har man sluppit förfulande radiatorer. I väggar och skjutluckor är det meningen att träet ska torka fram springor och glipor som understryker ladans/magasinetns genius. Genom de stängda luckorna ska ljuset sippra in, knappt uppfattbart och utan åverkan på textilskatten, den som inte tål dagens ljus.” ●

En del textilier förvaras i eleganta lådor, tydligt uppmärkta, som besökaren gärna själv får titta i.

Max Plunger

Max Plunger

Max Plunger

Receptionen och dörröppningen till utställningshallen.

.Kapprummet.